

Wrocław, 4 kwietnia 2019 roku

WK.WR.40.9.2019.433

Pan
Jerzy Krochmalny
Burmistrz Miasta i Gminy Wiązów

Plac Wolności 37
57-120 Wiązów

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 561 ze zm.) przeprowadziła, w okresie od 7 stycznia do 15 marca 2019 r., kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Miasta i Gminy Wiązów. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym 15 marca 2019 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce.

Ponadto, w okresie od 4 do 14 marca 2019 r., przeprowadzono kontrolę gospodarki finansowej Gminnej Biblioteki Publicznej w Wiązowie. W oparciu o ustalenia kontroli, ujęte w odrębnym protokole, podpisanym 15 marca 2019 r., Izba wystosowała do Dyrektora tej jednostki wystąpienie pokontrolne, które przekazano Panu Burmistrzowi do wiadomości.

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły w szczególności w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

Podczas przeprowadzania inwentaryzacji według stanu na 31 grudnia 2017 r. potwierdzono zgodność sald wykazanych przez Bank Spółdzielczy w Oławie dotyczących rachunków bankowych prowadzonych dla Urzędu Miasta i Gminy Wiązów w łącznej kwocie 83.238,41 zł, tymczasem z ewidencji księgowej prowadzonej do kont zespołu 1 w Urzędzie wynikało saldo w łącznej kwocie 80.597,85 zł (w tym: saldo konta 135 w kwocie 6.522,09 zł oraz saldo konta 140 w kwocie 74.075,76 zł). Ujawniona w trakcie inwentaryzacji różnica w kwocie 2.640,56 zł (adnotacja pracownika Urzędu zamieszczona na potwierdzeniu sald) wynikała z niezaewidencjonowania w księgach rachunkowych odsetek od lokat tworzonych ze środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku sum depozytowych. Do czasu przeprowadzania kontroli przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu różnica powyższa nie była wyjaśniona, a rozliczenie jej w księgach rachunkowych nastąpiło dopiero pod datą 31 grudnia 2018 r.. Naruszono tym samym art. 26 ust. 1 pkt 2 oraz art. 27 ust.

2 powołanej ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych drogą otrzymania od banków potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji. Ponadto w myśl art. 24 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone rzetelnie, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

W okresie objętym kontrolą (tj. od 1 stycznia 2016 r. do 30 września 2018 r.) ewidencjonowano na koncie Urzędu 140-1 „Inne środki pien. - Depozyty” (konto analityczne do konta 140 „Krótkoterminowe aktywa finansowe”) zdarzenia gospodarcze związane z zakładaniem bądź likwidacją lokat ze środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku sum depozytowych, tymczasem z obowiązujących w powyższym okresie polityk rachunkowości wynikało, że „konto 140 służy do ewidencji krótkoterminowych aktywów finansowych w postaci papierów wartościowych nabytych w celu odsprzedaży i innych środków pieniężnych (np. czeki i weksle obce, o ile są płatne lub wymagalne w ciągu 2 miesięcy) (...)”, do ewidencji operacji dotyczących środków pieniężnych wydzielonych na innych rachunkach bankowych niż rachunki bieżące i specjalnego przeznaczenia służy konto 139 „Inne rachunki bankowe.” W trakcie kontroli poprawiono powyższy błąd i przeksięgowano na dzień 31 grudnia 2018 r. wszystkie lokaty wraz z odsetkami w łącznej kwocie 74.722,34 zł z konta 140-1 na konto 139-L (z prowadzoną analityką dla poszczególnych lokat).

W zakresie dochodów budżetowych

W odniesieniu do trzech (na 14 objętych kontrolą) podatników podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz od środków transportowych, stwierdzono, że Organ podatkowy nie wywiązywał się z obowiązku nałożonego na niego w art. 272 pkt 2 i 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2012 r. poz. 749 ze zm., Dz.U. z 2015 r. poz. 613 ze zm., Dz.U. z 2017 r. poz. 201 ze zm., Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.), zgodnie z którym Organ podatkowy przeprowadza czynności sprawdzające mające na celu stwierdzenie formalnej poprawności deklaracji podatkowych oraz ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności deklaracji z przedstawionymi dokumentami, tj:

1) podatnik o numerze ewidencyjnym 17489 w złożonej na 2016 r. deklaracji na podatek od środków transportowych wykazał naczepę o numerze rejestracyjnym DST53(.). Na podstawie złożonej deklaracji na 2016 r. dokonano przypisu podatku za styczeń 2016 r. Podatnik nie złożył korekty deklaracji na 2016 r. i deklaracji na lata 2017 – 2018, mimo, że powyższy środek transportu był

wycofany czasowo z ruchu w terminie od 28 stycznia do 28 lipca 2016 r. (decyzja nr WK.54102.4.0.2016), a został sprzedany dopiero w maju 2018 r. Ponadto, w przypadku wykazanej naczepy nie podano dopuszczalnej masy całkowitej zespołu pojazdów, co uniemożliwiało zweryfikowanie prawidłowości zadeklarowanej przez podatnika stawki podatku dla powyższego środka transportu. W trakcie kontroli złożono korekty deklaracji na lata 2014 - 2016 oraz deklaracje na lata 2017 – 2018, na podstawie których dokonano przypisu w kwocie 4.158 zł. Do zakończenia kontroli podatnik zapłacił część zaległości podatkowej w kwocie 3.324 zł wraz odsetkami w kwocie 449 zł,

2) podatnik o numerze ewidencyjnym 27901 w deklaracji na podatek od środków transportowych na 2016 r. wykazał środki transportowe o numerach rejestracyjnych DST 145(..) oraz DST 61(..). W złożonej deklaracji na rok 2017 podatnik nie uwzględnił przedmiotowych środków transportu. W wyniku wszczętego podczas kontroli postępowania wyjaśniającego ustalono, że wymienione środki transportu zostały sprzedane we wrześniu i w listopadzie 2016 r., a podatnik nie złożył stosownych korekt deklaracji, co było niezgodne z art. 9 ust. 6 pkt 2 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 716 ze zm.). W czasie trwania kontroli podatnik złożył korektę deklaracji na podatek od środków transportowych na 2016 r., na podstawie której Organ podatkowy dokonał odpisu podatku w łącznej kwocie 656 zł. Na wniosek podatnika powstała nadpłata zarachowano na poczet bieżących należności,

3) podatnik podatku od nieruchomości (osoba prawna) o numerze identyfikacji podatkowej 15848 zgodnie z informacją z rejestru gruntów był w posiadaniu 348,5628 ha. Suma gruntów wykazanych w deklaracjach na podatek rolny i od nieruchomości na lata 2016-2018 wynosiła 319,8679 ha, nieużytki stanowiły 3,3335 ha, natomiast grunty zwolnione z podatku od nieruchomości (obszary zabytkowe) wynosiły 23,8017 ha (razem: 347,0031 ha). W wyniku wszczętego postępowania ustalono, że podatkiem od nieruchomości powinny być dodatkowo opodatkowane grunty o łącznej powierzchni 1,5597 ha. Podatnik złożył korekty deklaracji za lata 2014-2018 oraz dokonał wpłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami w kwocie 11.571 zł.

W przypadku pięciu podatników (na 27 objętych kontrolą) Organ podatkowy nie przestrzegał zasady określonej w art. 55 § 2 powołanej ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którą jeżeli dokonana wpłata nie pokrywa kwoty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, wpłatę tę zalicza się proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim, w dniu wpłaty, pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę.

W zakresie wydatków budżetowych

Nauczycielom stażystom zatrudnionym w placówkach oświatowych Miasta i Gminy wypłacono dodatki uzupełniające w łącznej kwocie brutto 5.933,31 zł, tymczasem różnica o

której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2017 r. poz. 1189 ze zm.) wykazana w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego za 2017 r. wyniosła dla nauczycieli stażystów 6.476,50 zł (w styczniu 2018 r. nie wypłacono nauczycielowi stażyście zatrudnionemu w 2017 r. w Przedszkolu Miejskim „Bajkowy Ogród” dodatku uzupełniającego w kwocie 543,19 zł brutto). Powyższe było niezgodne z art. 30a ust. 3 powołanej ustawy Karta Nauczyciela, stosownie do którego kwota różnicy, o której mowa w ust. 2, jest dzielona między nauczycieli zatrudnionych i pobierających wynagrodzenie w roku, dla którego ustalono kwotę różnicy, w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego i wypłacana w terminie do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalanego proporcjonalnie do okresu zatrudnienia oraz osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela, zapewniając osiągnięcie średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, o których mowa w art. 30 ust. 3, w danej jednostce samorządu terytorialnego w roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy. W trakcie kontroli wypłacono powyższemu nauczycielowi zaległy dodatek uzupełniający.

W zakresie gospodarki mieniem komunalnym

Kontrola procedur związanych ze sprzedażą nieruchomości Miasta i Gminy wykazała nieprawidłowości w następującym zakresie:

- a) przeprowadzenie 16 grudnia 2016 r. rokowań na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej położonej w obrębie miejscowości Wiązów – działka nr 199 AM-2 nastąpiło po upływie ponad 8 miesięcy od zakończenia wynikiem negatywnym II przetargu na sprzedaż ww. nieruchomości, czym uchybiono postanowieniom art. 39 ust. 2 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2015 r. poz. 782 ze zm. i poz. 1774 ze zm., Dz.U. z 2016 r. poz. 2147 ze zm.) oraz § 3 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz. 1490),
- b) w ogłoszeniach o dwóch przetargach ustnych nieograniczonych na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej działkę nr 199 AM 2 położonej w obrębie miejscowości Wiązów nie podano terminów przeprowadzenia poprzednich przetargów. Stanowiło to o naruszeniu art. 38 ust. 2 powołanej ustawy o gospodarce nieruchomościami, w świetle którego w ogłoszeniu o przetargu podaje się informacje zamieszczone w wykazie oraz czas, miejsce i warunki przetargu, a w razie ogłoszenia kolejnego przetargu lub rokowań, również terminy przeprowadzenia poprzednich przetargów,

- c) w jedenastu ogłoszeniach o przetargach na sprzedaż nieruchomości gruntowych stanowiących działki o nr: 285/1 AM 2 (obręb Kucharzowice), 42 AM 1 i 271 AM 1 (obręb Wawrzyszów), 199 AM 2 (obręb Wiązów), 1/17 AM 2 (obręb Wyszonowice), 334/1 AM 2 (obręb Wyszonowice) Burmistrz ustalił wysokość postąpień czym naruszył postanowienie art. § 14 ust. 3 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, zgodnie z którym, o wysokości postąpienia decydują uczestnicy przetargu, z tym że postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 30 września 2018 r. przypisy na kontach dzierżawców (kontrolą objęto 7 umów dzierżawy ewidencjonowanych na 4 kontach rozrachunkowych prowadzonych dla poszczególnych dzierżawców) dokonywane były niezgodnie z zapisami wynikającymi z umów dzierżawy, co stanowiło naruszenie powołanego art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości:

- a) nie dokonano przypisu czynszu dzierżawnego wynikającego z umowy nr 6845.2.2.2013 z 30 kwietnia 2013 r. za II półrocze 2015 r. (którego termin płatności przypadał na 15 marca 2016 r.) w kwocie 111,19 zł,
- b) z zapisów zawartych w umowie z 28 sierpnia 2003 r. ze zm. wynikało, że łączny przypis czynszu dzierżawnego w okresie od 1 czerwca 2017 r. do 30 września 2018 r. powinien wynosić 1.591,73 zł, tymczasem w tym okresie dokonano przypisu w łącznej kwocie 1.501,36 zł (zaniżenie przypisu o 90,37 zł),
- c) z zapisów zawartych w umowie nr IN.6845.2.4.2014 z 15 kwietnia 2014 r. wynikało, że przypis czynszu dzierżawnego w trzecim kwartale 2016 r. powinien wynosić 490,34 zł, tymczasem w tym okresie dokonano przypisu w kwocie 455,31 zł (zaniżenie przypisu o 35,03 zł),
- d) z zapisów zawartych w umowie nr IR.6845.56.2018 z 24 kwietnia 2018 r. wynikało, że przypis czynszu dzierżawnego w trzecim kwartale 2018 r. powinien wynosić 387,70 zł, tymczasem w tym okresie dokonano przypisu w kwocie 556,10 zł (zawyżenie przypisu o 168,40 zł).

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 30 września 2018 r. na kontach dwóch byłych najemców lokali mieszkalnych (spośród 2 objętych kontrolą) dokonywano comiesięcznego przypisu odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokali w kwotach: 256,82 zł i 131,06 zł (umowy najmu zawarte z powyższymi najemcami zostały wypowiedziane odpowiednio: 28 kwietnia 2010 r. i 7 maja 2010 r.), tymczasem kontrolującym nie przedstawiono dokumentów, z których wynikałoby dlaczego comiesięczne przypisy dokonywane były w powyższych kwotach. Zgodnie zaś z art. 20 ust. 2 powołanej ustawy o rachunkowości podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej.

Za zaistniałe w okresie objętym kontrolą nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą: Burmistrz Miasta i Gminy Wiązów na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm., Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm., Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.) oraz art. 4 ust. 5 powołanej ustawy o rachunkowości, Skarbnik Miasta i Gminy Wiązów na podstawie art. 54 ust. 1 powołanej ustawy o finansach publicznych oraz zgodnie z zakresami czynności pracownicy merytoryczni Urzędu.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości Pana Burmistrza, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przyjętych przez jednostkę zasad (polityki) rachunkowości, w szczególności w zakresie ewidencji operacji gospodarczych na kontach: 139 „Inne rachunki bankowe” i 140 „Krótkoterminowe aktywa finansowe”, stosownie do opisu sposobu funkcjonowania tych kont.
2. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351), w szczególności w zakresie:
 - a) dokonywania przypisów na kontach najemców bezumownie zajmujących lokale mieszkalne na podstawie dowodów księgowych, stosownie do art. 20 ust. 2 ustawy,
 - b) prowadzenia ksiąg rachunkowych rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, stosownie do art. 24 ustawy,
 - c) wyjaśniania różnic ujawnionych w toku inwentaryzacji aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz ich rozliczania w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji, stosownie do postanowień art. 26 ust. 1 pkt 2 oraz art. 27 ust. 2 ustawy.
3. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) przeprowadzania, w stosunku do podatników podatku od nieruchomości oraz środków transportowych, czynności sprawdzających, o których mowa art. 272 pkt 2 i 3 ustawy, mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności deklaracji podatkowych oraz ustalenie stanu

- faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności deklaracji z przedstawionymi dokumentami,
- b) zaliczania wpłaty, która nie pokrywa zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim, w dniu wpłaty, pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę, stosownie do art. 55 § 2 ustawy.
- 4. Wypłacanie nauczycielom jednorazowych dodatków uzupełniających w sposób umożliwiający osiągnięcie średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, stosownie do art. 30a ust. 3 ustawy z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2018 r. poz. 967 ze zm.).
 - 5. Przestrzeganie przepisów ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r. poz. 2204 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) zbywania nieruchomości w drodze rokowań albo organizowania kolejnych przetargów w okresie nie krótszym niż 30 dni, ale nie dłuższym niż 6 miesięcy, licząc od dnia zamknięcia drugiego przetargu zakończonego wynikiem negatywnym, stosownie do art. 39 ust. 2 ustawy,
 - b) zamieszczania w ogłoszeniach o przetargach informacji o terminach przeprowadzenia poprzednich przetargów stosownie do art. 38 ust. 2 ustawy.
 - 6. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz. 1490), w szczególności w zakresie:
 - a) zorganizowania ponownie pierwszego przetargu w sytuacji, w której gmina w terminach, o których mowa w art. 39 ustawy o gospodarce nieruchomościami, nie zorganizowała kolejnego przetargu lub nie przeprowadziła rokowań, stosownie do § 3 ust. 2 rozporządzenia,
 - b) umożliwienia uczestnikom przetargów na zbycie nieruchomości decydowania o wysokości postąpienia, zgodnie z § 14 ust. 3 rozporządzenia.
 - 7. Dokonywanie przypisów na kontach dzierżawców nieruchomości gruntowych zgodnie z zapisami wynikającymi z umów dzierżawy w celu zapewnienia rzetelności ksiąg rachunkowych, o której mowa w art. 24 ust. 2 powołanej ustawy o rachunkowości. Przypisanie należności lub skorygowanie przypisów na kontach dzierżawców, u których w trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości i poinformowanie Izby o podjętych działaniach w tym zakresie.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub

przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pani

Ewa Schütterly

Przewodnicząca Rady Miasta i Gminy Wiązów